

Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

<http://www.valodaskonsultācijas.lv/lv/questions/843>

Jautājums	<i>lesniegto vārdu skaitu lēš ap tūkstoti – ko nozīmē vārds lēst?</i>
Atbilde	Vārda lēst pamatnozīme ir 'rēķināt'. Vārds <i>lēst</i> ar nozīmi 'rēķināt' atrodams vārdnīcās jau kopš 18.gadsimta. Mūsdienu valodas praksē, sevišķi publicistikā, pēdējās desmitgadēs <i>lēst</i> kļuvis par tādu kā modes vārdu, un tā nozīme ir paplašinājusies, piemēram: 'iepriekš spriest, domāt, paredzēt' – lēš, <i>ka nākamais gads būs ļoti veiksmīgs</i>; 'plānojot, paredzot censties atrast skaitlisko vērtību' – lēšams, <i>ka saslimušo skaits būs lielāks nekā pērn; eksperti lēš, ka izmaksas būs ap pieciem tūkstošiem</i>; 'uzskatīt, minēt' – <i>kaimiņi lēš, ka izturēt kļuvis par grūtu, tāpēc viņa aizgājusi</i>. Tiesa gan, <i>lēst</i> lietojums kontekstā būtu jāizvērtē, jo nereti iespējams izvēlēties precīzāku, iederīgāku vārdu. Samudžinātās <i>lēst</i> nozīmes tekstu var padarīt grūti uztveramu.
Avoti	<i>Latviešu literārās valodas vārdnīca</i>. 4. sēj. Atb. red. L. Ceplītis. Rīga : Zinātne, 1980, 651. lpp. Pūtele, I. Vārda <i>lēst</i> ceļi valodas likločos. <i>Vārds un tā pētīšanas aspekti</i> Rakstu krājums. Nr. 20 (1). Atb. red. Gunta Smiltnece. Liepāja : LiePA, 2016, 163.–172. lpp. Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca: lēst

